

20 בנובמבר 23

לכבוד

דרור בין, מנכ"ל רשות החדשנות
 שלומי הייזלר, מנכ"ל משרד האוצר
 יהלי רוטנברג, החשב הכללי במשרד האוצר
 יוגב גרדוס, ראש אגף תקציבים
 גיל כהן, סגן בכיר לחשכ"ל במשרד האוצר
 שחר בן צבי, מנהלת מחלקת ערבויות מדינה, חטיבת המימון

הנדון: עידוד סקטור ההייטק במלחמת חרבות הברזל

נכבדי,

בשם הבעלים, היו"רים, המנכ"לים וסמנכ"לי הכספים של חברות ההייטק המובילות במשק, להלן ריכוז הנקודות שעלו בשיחנו, במטרה להציל את הסקטור במלחמה.

תהליך הכנת ניירות העמדה על ידנו, משתף את הדרג המקצועי הבכיר ביותר בחברות בישראל. התהליך פתוח ורב משתתפים ובמהלכו נסקר הנושא שבנדון, מתקיים דיון

עומק בו מועלות נקודות מרכזיות לנייר העמדה, והוא נשלח להערות ותגובות כלל החברים לגיבושו של הנייר הסופי המוצג בפניכם. כך שנייר העמדה שבפניכם הוא המצרף המקצועי של כלל המשק על ענפיו השונים.

אני מודים על התכנית שאושרה של 400 מלש"ח. עם זאת, מדובר בתכנית המחייבת השקעה נגדית ממשקיעים, שכאמור אין לרוב החברות יכולת להביאה. יש לגבש פתרון מידי להארכת ה-Run way של החברות.

חשוב להבין: **אין דין תקופת המלחמה כדין תקופת הקורונה**, שאז ישראל היתה מהראשונות להתאושש ולהתחסן, שההשקעות אז נעצרו בכל העולם, ולא רק בישראל, והמשקיעים יכולים היום לקחת את כספם למקומות בהם אין מלחמה.

לפיכך נסכים כי יש לבנות **במהירות ובהילות** תכנית תמיכה שתאפשר לחברות שהכסף שלהן נגמר, גישה למקורות מימון להמשך הפעלתן עד שהמצב יתייצב. יש להגדיר תקציב שיכול להגיע למאות מיליוני דולרים, קריטריונים ברורים לזכאותו לסכומים ויש להקים צוות משותף עם חברות ההייטק שתהיה לו סמכות לאשר על סמך הקריטריונים.

חשוב **לא לחשוש מתמיכה גם בחברות "לא ראויות"** – תמיד בהשקעה בחברות הי-טק, ובוודאי במסות כאלה תהייה גם שגיאות בדרך.

קריטריונים לזכאות לדוגמא:

- חברות שמאגדות בישראל

- חברות שיש להם פחות מ-9 חודשי תזרים מזומנים בקופה
- חברות שיכולות להראות שהן בתהליך גיוס שנעצר בגלל המצב
- חברות שגייסו עד היום לפחות 10 מיליון דולר.

קריטריונים למימון לדוגמא:

- עד מקסימום של 5 מיליון דולר
- עד 75% מהתזרים השוטף ל-9 חודשים קדימה
- הוכחה שהמזומן בקופה ייגמר בתוך תשעה חודשים לכל המאוחר

להלן ריכוז הנקודות שעלו בשיחתנו, ונקודות שהוספנו לאחר מכן, במטרה להציל את הסקטור במסגרת המלחמה:

1. תקציב רשות החדשנות

יש לדאוג להגדיל באופן בהול את תקציב רשות החדשנות לתמיכה בענף – וזאת חלקנו גם עם משרד האוצר כמובן.

2. תכניות עידוד נוספות לרבות גמישות במימון המשלים

הכסף הגלובלי זז למקומות אחרים ויהיה קשה מאד להחזיר אותו ארצה. גם קרנות ישראליות לא משקיעות פה כרגע, ויש חברות רבות שכבר יצרו נכסים משמעותיים, וזקוקות כרגע לעזרה. חברות של מיליון דולר בחודש Burn Rate – זקוקות לעזרה. על הרשות להקים גם תכניות עם דרישות גמישות יותר למימון המשלים (Matching): ללא השקעת נגד כלל, שימוש במכירות כחלופה, גיוס קודם שטרם נוצל כולו כחלופה, ועוד.

➤ בניית תכניות לחברות סטארט-אפ בנות 3-5 שנים, שהן לקראת תחילת מכירות או עם מכירות ראשוניות והן בקצב שריפת מזומנים גבוה יותר, והתכנית של המסלול המהיר לא נותנת להן מענה רלוונטי גם בהיקף המענק המדובר פר חברה. חברות אלה מצויות בימים אלה בתכניות עבודה לשנת 2024, וככל שלא יקבלו מענה, יפנו כבר כעת לצמצומים והתייעלויות. למשל תכנית סיוע לחברות משמעותיות שנקלעו למשבר ואינן כלולות בתכניות הנוכחיות. חברות אלה מעסיקות עשרות ולעתים מאות עובדים, שחלקם עלול להיפלט למעגל האבטלה, ללא תמיכה בחברות.

➤ פתרון מרכזי ומשמעותי, במינימום סיבוך בירוקרטי: הלואות בערבות מדינה (אפילו ברמה של Committed credit line) לסטארט אפים שנפלים מהקריטריונים הרגילים של מחזור בהיקפים משמעותיים (קריטריון לדוגמא – הלואה של 50% מהגיוס המשמעותי האחרון, ל-5 שנים, עם אפשרות לפרעון מוקדם ללא קנס כשייפתחו שוב גיוסי ההון ואפשרות להחזר "בלון").

3. הקלות לחברות – רשות החדשנות

על רשות החדשנות לדחות תשלומי תמלוגים לחברות, אפילו הבנקים מאפשרים כרגע דחייה בתשלומים שונים. יש להוריד את תקרת השכר במסלולי המלחמה לחברות אלה (כיום אינה תואמת לרמת השכר בחברות הייטק).

4. עידוד השקעות מוסדיים

הפעלת מסלול 43 כדי לעודד את הרצון של המוסדיים הישראליים (לרבות בנקים) להשקיע – במתווה תואם תקופה

ובדחיפות. נשמח לקחת חלק בתכנון אופן הביצוע של המסלול החדש.

5. עידוד חברות זרות רב לאומיות

חשוב ליצור עידוד Foreign Multi-National Corporations כדי שלא יקבלו החלטות לצאת מפעילויות בישראל. לייצר תשתיות לתכניות שיעזרו לחברות הללו לקבל החלטה נכונה, בטווח הארוך, לאחר המלחמה. למשל הקלה בדרך עשיית עסקים לפי המדדים המקובלים של Ease of doing business.

6. מול רשות המסים

יש להפעיל לחץ של רשות החדשנות על רשות המסים לקדם את המענה הישראלי ל-Pillar 1&2. אי אפשר לחכות שהעולם יחליט ראשון ואנחנו נעשה אחריהם. אנחנו נפסיד את המערכה ארוכת הטווח.

התרת החוזר הדרקוני של מס הכנסה שמגביל SAFE (בכך שמייצר אירוע מס על מרכיב רעיוני של ריבית)

7. טיפוח הון אנושי

המשך קידום תכניות ממשלתיות לבניית כח האדם וההון האנושי – צעירים שסיימו לימודים אבל אין להם מקומות עבודה ועוד אין להם ניסיון, וכשהסקטור בכיוון של התייעלות, עלולים פשוט לעשות הסבה למקצועות אחרים.

8. PR גלובלי

חשיבה על מסרים משמעותיים לעולם בכיוון שאחרי המלחמה. לא רק להעביר בלינקדאין את המסרים של הקושי והמלחמה אלא של התעצמות ויכולת העמידות וה-Delivery של ההייטק הישראלי.

9. עבודה מול קרנות הון סיכון

הצטרפות המדינה כשותף מוגבל בקרנות הון סיכון – במודל דומה לתכנית יוזמה שילדה את תעשיית ההייטק

העברת כספים לקרנות הון סיכון להשקעה במלואו בחברות הפורטפוליו להארכת ה-RUNWAY

לשקול עידוד לקרנות הון סיכון באפיקים שהמדינה מעוניינת לעודד כמו Early stage.

10. הקלה במימון בנקאי

א. הפחתת/ הקלה בדרישות בנק ישראל לבנקים למתן אשראי בסיכון גבוה: - הפחתת קנסות, דיווחים/ סיווגי ההלוואות וכו.

ב. העברת כספים לבנקים למימון חברות (לקרנות אשראי בסיכון גבוה)

ג. תכנית EIF עם ה-EU בה המדינה משקיעה כסף יחד עם ה-EU נותנת פתרון default guarantee לבנקים לתת הלוואות לסטארט-אפים ולהגדיל Risk.

11. קריטריונים

לשקול עידוד משמעותי יותר לחברות המתאגדות בישראל (בניגוד להתאגדות בארה"ב).

סיוע ותמיכה של אנשי הרשות להגשה של חברות לתכניות אירופאיות.

תעדוף רכש טכנולוגי מחברות ישראליות. זה נעשה במשרד הבטחון – זה צריך להיות בכל ההיבטים.

12. מעורבות המדינה

השקעות של המדינה בחברות בפורמט SAFE, השקעות הונית כנגד הקצאת מניות (הדבר נעשה ע"י ממשלת ארה"ב במשבר 2008 ולבנק האירופי לפיתוח יש תכנית דומה משולבת באשראי ומענקים)

➤ הכללת חברות סקטור ההייטק בתכנית ייעודית לעסקים בינוניים וקטנים, דוגמת מודל הלוואות PPP שהופעל בקורונה בארה"ב כחלק מה-CARES ACT (Coronavirus Aid, Relief and Economic Security):

מטרת הלוואה - תמריץ לשמור על מצבת כוח האדם ולמנוע הקטנה בהיקפי משרה בצורה של הלוואות בריבית נמוכה אשר יימחלו ככל ויעשה שימוש בכספים לצורך תשלומים ספציפיים כפי שיתואר להלן.

זכאות - עסקים ומלכ"רים (כולל קבלנים עצמאים) שיש להם פחות מ- 500 עובדים וכן עצמאים.

סכום הלוואה המקסימלי - פי 2.5 מממוצע עלויות השכר החודשיות לשנת 2019 (ועד 10 מיליוני דולר). יש לציין כי בחישוב עלות השכר הממוצעת, לא יילקחו בחשבון עלויות שכר העולות על סך של 100,000 דולר בשנה לכל עובד. כמו כן, בחישוב יספר שכר של עובדים שנמצאים ועובדים בארה"ב.

תנאי הלוואה: • תקופה של שנתיים/שלוש, • ריבית שנתית של 1%, • אין צורך בערבויות ובטחונות, • אין קנס פירעון מוקדם, • ניתן לדחות את מועד תחילה הפירעון בחצי שנה • תתאפשר מחילה של 75% מהחוב ופריסה של יתרת 25% ל-4 שנים או פריסה ל-4 שנים חלף מחילה.

מחילה: על מנת שתהיה מחילה על הקרן, יש להראות כי ב-8 שבועות לאחר קבלת הלוואה, הכסף שימש ל: 1. תשלום משכורות, 2. תשלום ריביות בגין משכנתאות, 3. שכירות, 4. שירותים ציבוריים (utilities) על מנת שקרן הלוואה תימחק במלואה, יש להראות כי לפחות 75% מכספיה הופנו לתשלום משכורות ו- 25% לתשלומים אחרים. וכן כי לא יהיה שינוי במצבת כוח האדם. סכום המחילה ירד ככל ויש ירידה במספר העובדים או שתשלומי השכר קטנו.

כתמיד, נשמח להיפגש שנית על מנת להוסיף ולפרט ככל שיידרש.

בברכת בטחון וחוסן,

נגה קינן
יו"ר פורום ראשי החברות, פורום CFO

מיכל קורן
עו"ד (חשבונאית), מנכ"ל עמותת ה-CFOs לקשרי ממשל ומשק

רותם קאופמן
מנהלת פורום ראשי החברות